

עלון שומעי לקחו של מורנו הרב יואל שורץ שליט"א

עלון 87 - אייר 1 תשפ"א

מאורעות התקופה כהכנה לביאת המשיח

ידיעת העתידות ותוצאות בחירות באספקלריא של תורה * על חסדי ה' בחיסונים * על רפואה בזכות ישראל * על רפואה בארץ ישראל * סיבת הצלחת עם ישראל ברפואה * ועוד * פינת ההלכה – בענין ברכת "ברוך שככה לו בעולמו"

מאורעות התקופה כהכנה לביאת המשיח

האיוס האירני, ההתגרות בהם, אי הקמת ממשלה, ביידן.

" וַיִּבֶר יוֹסֵף אֶת אָחָיו וְהֵם לֹא הִפְרָהוּ". (בראשית מב, ח) בספר קול התור הובא בשם הגר"א שיש בחינה של משיח בן יוסף בכל דור והוא מכיר את אחיו – את גאולת ישראל, אך הכלל, אחיו, לא מכירים, וזה מעכב את ביאת המשיח. הרי שלא כל אחד זוכה לראות את תהליכי ביאת המשיח.

אמרו: "תיפח רוחם של מחשבי קיצין, ואין בן דוד בא אלא בהיסח הדעת" (סנהדרין צז), ואם כן ראוי היה שלא לעסוק בענייני ביאת המשיח? אבל כיון שאמרו חז"ל (ילקוט שמעוני לך-לך רמז עב): "אם ראית מלכויות מתגרות אלו באלו צפה לרגליו של משיח. תדע לך שכן מצינו בימי אברהם על ידי שנתגרו מלכויות אלו באלו באת גדולה לאברהם", (בוא המשיח = 372 - יוצא הקורונה = 372).

וכעת שישראל ואיראן מתגרות זו בזו אם כן ראוי לעסוק בזה כחלק מהציפיה למשיח, וכפי שיתבאר.

אנו נמצאים בתקופה מענינת מאוד, כבר תקופה ארוכה מאוד שלא מצליחים להקים ממשלה, ויש בזה ביטול "מלכות הזלה" כדברי חז"ל (סנהדרין צח, א) אין בן דוד בא עד שתכלה מלכות הזלה מישראל, והעיכוב בהקמת ממשלה מערער את הרגשת הציבור של אלו שתולים בטחון ותקוה בממשלה.

והנה בעבר אמרו בשם החזון איש שהמדינה לא תחזיק יותר מחמש שנים, אחר כך שהחזיק אמרו עוד כמה שנים כבר לא יחזיק... אבל הנה עד כעת עדיין המדינה מחזיקה, שמעתי שהרב ידידיה וולבה זצ"ל חיזק את בני הישיבות מחו"ל בעת מלחמת המפרץ שאמר לשם כך: שעד ששת הימים באמת היה מקום לחשוב כך, אבל אחר מלחמת ששת הימים כשכלל ישראל זכה לנסים הגדולים, נראה שהקב"ה נותן לזה קיום. כנראה משום שהמדינה מסייעת לתורה ולגשמיות לכלל ישראל, ויש לה גם חלק בקירוב ביאת משיח בכך שעם ישראל יושבים באר"י ומקיימים תורה ומצוות והיא מסייעת להם בזה. [וכמו שראש ישיבת פונביז' והמשגיח שם זצ"ל ראו בנסים שהיו במלחמת ששת הימים הכנה לקראת המשיח].

השנה כבר החלה שנת עד המסמל קיום מלשון עדי עד (מענין, שהלאומיים חוגגים בה' באייר את הקמת המדינה, ואמנם, בתאריך ו' באייר (תר"פ) היתה "הצהרת סן רמו", שם הצהירו אומות העולם שאר"י מגיעה ליהודים, ואז התבטא בעל האור שמח הרב מאיר שמחה הכהן מדווינסק (ספר פחד שלושת השבועות).

והנה, ב"ה כפי הנראה מגיפת הקורונה הולכת ונגמרת בארץ בחסדי ה' עלינו, אבל עלינו להתעורר מאוד מהמצב כעת, כידוע שאיראן מנסה כל הזמן להגיע לייצור נשק גרעיני רח"ל, וב"ה שבזמן האחרון הצליחו לחבל במאמציהם, והם מאיימים בתגובה, וזה סכנה גדולה שאם יהיה תגובה יהיה ח"ו שרשרת של תגובות בין הצדדים.

חז"ל אמרו, (סנהדרין צז, ב) "שהקדוש ברוך הוא מעמיד לישראל מלך שגזרותיו קשות כהמן וישראל עושין תשובה ומחזירן למוטב" והנה המנהיג האיראני שמו חמינאי ובמבטא האיראני המנאי, המזכיר את שמו של המן...

יש לשים לב, שכעת שנה שישית, ואמרו חז"ל על תהליך ביאת המשיח (סנהדרין צז, א) "בשישית קולות, בשביעית מלחמות, במוצאי שביעית בן דוד בא". וכעת שקולות מלחמה רח"ל נשמעים באופק עלינו לצפות לביאת המשיח ולהכין את עצמנו ככל האפשר. ("קולות" עם 1 הכולל 542=1-543 בגימטריא "מלכות הזלה" 543, והמילים במלכות הזלה בגימטריא "ביבי נתניהו" 545).

גם כעת באמריקה הנשיא החדש ביידן ממשיך את דרכו של אובאמה, "ביידן" גימטריא "בן דויד" = כנראה גם זה חלק מתהליך אחרית הימים, (כזכור, הבאנו בעבר, איך שאובאמה נרמז בפסוקי מלחמת גוג ומגוג בדילוגים שוים של שבע אותיות (יחזקאל לח ב - ג) "בְּרֵאשִׁית שָׁמַיִם פְּלִיזָה אֶל־גּוֹג אֶרֶץ הַמְּגוֹג נְשִׂיא רֵאשׁ מִשָּׁד וְתַבֵּל וְהַנְּבִיא עָלָיו וְאַמְרָתָּה כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה' הִנְנִי אֵלֶיךָ גּוֹג נְשִׂיא רֵאשׁ מִשָּׁד וְתַבֵּל".

כעת ביידן ממשיכו של אובמה מחזיר את הגלגל אחורנית, ומצמצם את הקשר הטוב שהיה לאמריקה עם היהודים בארץ.

כל זה מעורר אותנו שעלינו להתעורר ולשוב בתשובה, מרן הסטייפלער זצוק"ל היה רגיל לעורר לעשות תשובה קודם ביאת משיח, כי תשובה אחר ביאת משיח אינה דומה לתשובה קודם. ועלינו לצפות לישועה ולגאולה, ויהי רצון שיקויים בנו בקרוב "תקע בשופר גדול לְדַרְוֹתֵינוּ". (בשופר - גימטריא מלחמת גוג ומגוג).

על הרצון לדעת את העתידות – ואת תוצאות הבחירות [סקרים לפני הבחירות, ואחר הבחירות מי זכה, ואחרי כן אם תקום ממשלה ואיך יהיו המרכיבים שלה]

נאמר (דברים י"ח י"ג): "תָּמַיִם תִּהְיֶה עִם הַשֵּׁם אֱלֹהֶיךָ" כתב רש"י: "התהלך עמו בתמימות ואל תחקור אחר העתידות..." והנה לעומת זאת אמרו חז"ל (תמיד ל"ב א'): "איזהו חכם? הרואה את הנולד". משמע שמדרך החכמה לראות ולהתבונן בעתיד הבא?

לעשות אם להילחם בבני בנימין או לחדול (שופטים כ, כג)
 "...האוסף לגשת למלחמה עם-בני בנימין אחי..."

מה בין "זכור ימות עולם" לנוסטלגיה?

והנה נאמר (דברים לב, ז): "זָכֹר יָמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שָׁנוֹת דּוֹר וָדוֹר...". אמנם לפי הספרי לכאורה הכוונה רק לזכור עונשים שהיו במרוצת ההיסטוריה לבל נחטא, וכמו שפירש ספר החרדים את המצווה לזכור מעשי עמלק שבא להילחם עם ישראל בגלל שחטאו (דברים כה, יז) "זָכֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ עַמְלֵק בְּדָרְךָ בְּצֵאתְךָ מִמִּצְרָיִם", אבל הגר"א ווסרמן הי"ד ביאר שכל מעשי ה' הם נעשים על פי התורה לכן יש להתבונן בדברים הקורים בעולם ללמוד אותם על פי חכמי ישראל הבקיאים בתורה ככתוב (דברים לב, ז) "...שָׂאֵל אֲבִיךָ וַיַּגִּדְךָ וַיַּקְנִיךָ וַיֹּאמְרוּ לָךְ..."

ואין הכוונה רק לנוסטלגיה והתרפקות על זיכרונות העבר, שהיא לרוב פיצוי לחסר שבהווה, ולכן מי שעסוק בהווה אינו מוצא סיבה להתרפק על העבר, מסתבר מאד שנוסטלגיה היא רק פיצוי, כי בעיקר זוכרים דברים נעימים ושוכחים את הדברים הרעים שעברו עליהם ועל כך ניתן לומר את הכתוב (קהלת ז, י) "אֵל תֹּאמַר מָה הִזְהָרְתָּ לְפָנֶיךָ הַיְמִינִים הַרְאֵשֶׁינִים הֵיוּ טוֹבִים מֵאֵלֶּהָ כִּי לֹא מִחֻקָּהּ שְׁאַלְתָּ עַל זֶה". והרי המתרפקים על העבר סבורים שהעבר היה טוב יותר מההווה, אלא שזה צריך להיות אמצעי לזכור את העבר וללמוד ממנו, שהרי החכם המבקש לדעת את הנחוץ לדעת בעתיד הוא מסתמך על הנולד העבר כדי ללמוד ממנו.

על הרצון לדעת את העתיד

הרצון לדעת את העתיד יש בו שני חלקים: **א'** הוא המחשבה שיוכל לטפל או לשנות את העתיד, וזו סיבה התלויה בדבר אם באמת יש לו אפשרות בדרך הטבע לעשות, כמו סקרים לפני בחירות המשמשים להחלטה היכן צריך להגביר את הפעילות או להפך אין סיכוי לשכנע באותו מקום יש לזה מקום.

ב' אולם ראיית העתידות מעניינת כשלעצמה אף שאין בידו לעשות שום דבר לתקן או לשנות ואף בדברים שאינם נוגעים לו, ובמיוחד מסקרן לדעת מי ניצח, כי כל ניצחון מעניין את האדם מאד, כי הוא מחליף את הניצחון שהוא צריך לנצח את עצמו היינו את יצרו, בניצחונות חיצוניים כמו תחרויות שונות כך גם בנושא הבחירות מסקרנת ידיעת הניצחון, וזה דבר לא ראוי.

הרואה את הנולד. מהו?

ומה שאמרו רז"ל (פרקי אבות ב, ט): "איזהו חכם הרואה את הנולד" היינו כשצריך לעשות השתדלות ככתוב (משלי כב, ג): "עֲרוֹם רָאָה [וְנִסְתָּר] וּפְתִיִים עָבְרוּ וַיַּעֲנִשׁוּ". ובמיוחד שנוהר שלא תצא תקלה ממה שעושה, כמו שהיה כשהתקשורת רצתה להפיל רבנים בפח, שאלו לרב מפורסם: מה עדיף לאישה ללבוש מכנסיים או בגד קצר ('מיניי'), וענה הנשאל מדין האמור בחולה מסוכן שמאכילים תחילה איסור הקל יותר, שמכנסיים הן פחות פריצות, אבל הם מיד הודיעו בתקשורת רב פלוני התיר ללבוש מכנסיים לאישה. חברו למד לקח וענה על השאלה: תחליטו אתם מה טוב יותר כאב בטן או כאב ראש.. שהרי שניהם אסורים.

ואכן גדולי ישראל הצטיינו בראיית העתיד ונוהרו וכאמור אבות פרק א' חכמים הזהרו בדבריכם שמא תבואו

אך רש"י שם הוסיף וכתב: "ולא תחקור אחר העתידות - אלא כל מה שבא עליך קבל בתמימות" היינו, האדם צריך לחוש כאילו הוא נוסע ברכבת של הקב"ה, ורק מציץ מהחלון היכן היא עוברת ומה נשקף מבעד החלון. וכן אמרו (פסחים ק"ג ב'): תמים תהיה שאין לשאול בכלדיים, כפירוש הרשב"ם שאלו החוזים בכוכבים [הורוסקופים למיניהם]. אמנם בני אדם מאד סקרנים לדעת מה יקרה בעתידות, ובמיוחד בבחירות ומתעניינים בסקרים למיניהם, והדבר הכי בולט הוא בלילה שאחרי הבחירות, לדעת מיד מה היו התוצאות, ולצורך זה, רשתות התקשורת למיניהן משקיעים עמל רב והון רב כדי לחזות התוצאות מיד, בשעה שאת תוצאות האמת פחות או יותר למחרת כבר תוודענה, ואף שלא פעם טעו והחטיאו את תוצאות האמת, בכל זאת הם ימשיכו לעשות ניסיונות חיזוי כי אנשים מכורים לזה. ככתוב (דברים י"ח י"ד-ט"ו): "כִּי הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה... אֵל מַעֲנִינִים וְאֵל קְסָמִים יִשְׁמְעוּ וְאֶתָּה לֹא כֵן נָתַן לָךְ הַשֵּׁם אֱלֹהֶיךָ. נְבִיא מִקִּרְבְּךָ מֵאֲחִיךָ כָּמֹנִי יָקִים לָךְ הַשֵּׁם אֱלֹהֶיךָ אֲלֹו תִשְׁמְעוּן..."

על תפקיד הנביא אמור כאן " אֲלֹו תִשְׁמְעוּן" ולא "אליו תשאלו" ביאר הרש"ר הירש שם: שאין הנביא נשלח כדי לספק את רצון האדם לדעת מה שבני אדם מתעניינים במקום אצל הקוסמים כי זה נשלל בציווי תמים תהיה, "כל מעשינו כבר הוסדרו במלואם על ידי התורה ועל ידי המורים והשופטים שנקבעו בידי ה'", הנביא בא לומר לנו, לא מה שאנו רוצים לשמוע אלא להפך הוא בא להשמיע לנו את דבר ה'. ויש שהנביא מודיע עתידות הנחוצות לדעת כדי לנהוג לפי זה. וכמו שהיו שואלים באורים ותומים.

דוגמאות לשאלות ששאלו לנביא

1) נערו של שאול שהלך עמו לחפש את האתונות אמר נלך לרואה הוא הנביא שמואל לשאול ככתוב (שמואל א' - ט' ו'): "...הֲנֵה נָא אִישׁ אֶלְקִים בְּעִיר... גִּלְכָּה שֵׁם אוֹלֵי יְגִיד לָנוּ אֶת דְּרָכֵינוּ אֲשֶׁר הִלְכְּנוּ עֲלֶיהָ". **שהלכנו** משמע על העבר ולא על העתיד, היינו שרצה להבין מה ה' רצה בזה שהוצרכו ללכת לחפש את האתונות האבודות שבדרך כלל הן חוזרות מעצמן לאורווה. ואמנם שמואל גם בישר שהאתונות נמצאו אבל עיקר הדבר היה כדי שיגיעו אליו כדי להמליכו.

2) אמנם לפני המלחמה בה הוא מצא את מותו שאל שאול בבעלת האוב שהעלתה את שמואל, וזה היה אחרי ששאל קודם ולא נענה ככתוב (שמואל א, כח, טו): "...וְאֶלְקִים סָר מֵעָלַי וְלֹא עָנָנִי עוֹד גַּם בְּיַד הַנְּבִיאִים גַּם בְּחִלְמוֹת וְאֶקְרָא לָךְ לְהוֹדִיעַנִי מָה אֶעֱשֶׂה". כדי לדעת מה יעשה למחרת, ואכן הוא הלך למלחמה בידעו שהוא ובניו יהרגו שם כמו שאמר לו שמואל (שם פס' י"ח י"ט): "כִּי אֲשֶׁר לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל הַשֵּׁם... וַיִּתֵּן הַשֵּׁם גַּם אֶת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ בְּיַד פְּלִשְׁתִּים וַיִּמָּחַר אֶתָּה וַיִּבְנֶיךָ עִמִּי...". (ובכל זאת הלך למלחמה אף שידע שימות בה, בכך תיקן הרבה כמו שדרשו חז"ל את המילים אֶתָּה וַיִּבְנֶיךָ עִמִּי - במחיצתו).

גם דוד שאל (שמואל א, כג, יב) בה' לדעת אם להישאר במקום או לברוח, וַיֹּאמֶר דָּוִד--הֲיִסְגְּרוּ בְּעָלִי קְעִילָה אֲתִי וְאֶת-אֲנָשָׁי, בְּיַד-שָׂאוּל?... וכן שאל באורים ותומים (שמואל א' ל' ח') אם יצליח להציל מיד העמלקים ששבו את כל נשות אנשיו, "...אֶרְדֹּף אַחֲרֵי הַגְּדוּד-הַזֶּה הַאֲשֶׁנָּנוּ...?" כל אלה דברים מעשיים, וכן בסוף ספר שופטים שאלו באורים ותומים ב"פילגש בגבעה" מה

הצמיחה בעולם בא מציון, ולכן שלמה המלך שהכיר את מקורו של כל מין נטע בארץ כל מיני האילנות הקיימים בעולם. וגם על הגשם נאמר שארץ ישראל שותה תחילה וחוצץ לארץ מהתמצית. היינו שהכח הרוחני המוריד גשם לעולם הוא בא דרך ארץ ישראל, לכן גם ראוי שמרכז החיסונים לעולם יהיה בארץ. אולי רמז לדבר: שאחת הסיבות שפיזור הסכימה לשווק ראשונה לישראל, כי היא מקווה שהניסיון הנרכש בישראל יישרת אותה. גם הרבה מדינות מתפעלות מסדר החסונים המהיר שבס"ד היה בארץ שהתאפשר בגלל קופות החולים שהוא כנראה ייחודי לארץ.

כח הרפואה אצל ישראל

אחר ניסיון העקידה נאמר (בראשית כ"ב, יח'): "וַהֲתַבָּרְכוּ בְּזֶרְעָךָ כֹּל גּוֹי הָאָרֶץ עִקֵּב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקִלְיִי". היינו שמעם ישראל תבוא הברכה לעולם! אמנם עיקר הברכה היא הרוחניות שזרע אברהם ימשיך ללמד לעולם כמו אברהם אבינו את תפקידים הרוחני: אמונה באלוקים וקיום מצוות בני נח, אבל גם השפע הגשמי בא על ידיהם, וכמו שנאמר על אברהם (ב"ב ט"ז) "אבן טובה הייתה תלויה בצווארו, וכל מי שראה אותה היה מתרפא, וכשמת אברהם, תלאה הקב"ה בגלגל חמה" ככתוב (מלאכי ג, כ): "...שָׁמַשׁ צָדִיקָה וּמִרְפָּא בְּכַנְפֶיהָ..." ולכאורה מאמר זה מרמז כי רפואת העולם תלויה באברהם וזרעו, כי כל השפע הבא לעולם הוא בזכות עם ישראל, וכן מבוואר במסכת תענית שהגשמים באים לעולם בשביל עם ישראל ומהשאר שותים כל העולם.

כח הרפואה של אברהם אבינו - להרבות כבוד שמים על ידו

אברהם שלימד את אורחיו אמונה בה', תחילה האכיל אותם, ואחרי כן הסביר להם את האמונה בבורא. כך יש גם לבאר את המשנה (אבות ג, יז) "אם אין קפוח, אין תורה", (ונרמז הדבר בספירת העומר שהיא הכנה לקבלת התורה ומזכירים בכל ספירה את העומר שהוא הקמח). כך גם ברכת ה' הגשמית ליהודים שממנה ייהנו גם עמים אחרים, תשמש בסיס להסברה והשפעה רוחנית על העולם כולו, וכעין האמרה "בַּעַל הַמָּאָה הוּא בַּעַל הַדְּעָה!"

הרשב"א פירש את כוונת המאמר על האבן הטובה שהיתה בצווארו של אברהם, במובן הרוחני, שאברהם היה מלמד את כל הבאים עמו במגע אמונה בה', וכשהוא מת למדו, אמונה מהתבוננות בשמש, כי השמש מורה על כך ככתוב (תהלים י"ט ב, ה'): "הַשָּׁמַשׁ מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יְדָיו מְגִיד הַרְקִיעַ... לְשָׁמַשׁ שֶׁם אֵהָל בָּהֶם... וְכֵן (ישעיה מ' כו'): "שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֶלֶה...", אבל נראה היה לפרש ששני העניינים הם אחד, היה רפואה גם במובן גשמי, אבל מטרתה היתה בשביל הרוחניות שעל ידי הרפואה תהיה לו השפעה על הכלל.

ובהיסטוריה רואים, כי השפעת הרופאים בזכות הידע הרפואי שלהם השפיעה גם על תרבות המטופלים על ידם, כמו שהיה בצפון אפריקה, בזמן שהצרפתים שלטו שם, ואז היו גם הרופאים צרפתים והם השפיעו מתרבותם מאד על המטופלים שלהם אפילו על המטופלים היהודים.

לפי האמור מובן למה עם ישראל הצטיין תמיד ברפואה, (בספר "אנציקלופדיה לרפואה תורנית" הביא מאות רבנים וגדולים בתורה שהיו גם רופאים), על הרמב"ם המליץ

למקום המים הרעים וישתו התלמידים וימותו, שלא יקרה כפי שקרה לאנטיגנוס איש סוכו שאמר "הו כעבדים המשמשים את הרב שלא על מנת לקבל פרס", ורצה צדוק ללמד מזה הוכחה לשיטתו שאין שכר בעולם הבא והקים את קבוצת הצדוקים שפרשו מהכלל. [ואולי לכן באבות דרבי נתן ישנה הוספה "כדי שיהיה שכרם כפול לעולם הבא" - בכך ימנעו מסילוף הכוונה כמו שעשו צדוק וחבריו].

למסקנה:

הניסיונות לידיעת העתיד לעצמם אינם ראויים, אם ישנה תועלת מעשית יתכן שמותר (כשזה נעשה בצורה ראויה ולא אסורה), ואף אלו העוסקים בחיזוי העתיד על פי הכתובים אם בדילוגים שווים או בגימטריא אם כוונתם להראות שהכל כבר רמוז בתורה אזי יבורכו. ואם רק כדי לצפות את הקורה בעתיד הרי יש לחשוש שחלילה עובר בזה על תמים תהיה.

על רפואה וחיסונים שבעולם הקשורים לעם ישראל וארץ ישראל

החיסונים - חסד ה'. פיזור בגימטריא 307 וכן המילה במודרנה השווה לגימטריא של המילים חיסון טוב מועיל 307 ובשתיהן יש קשר ליהודים.

התורה התירה לרפא מחלות ככתוב (פרשת משפטים שמות כא, יט): "... וְרָפָא וְרָפָא ", ולא נחשב הריפוי חלילה שאנו מתערבים במעשי ה' ועושים היפך רצונו, שרצה להעניש את האדם שיחלה, שהרי הכל מעשה ה' הוא כאמור (ברכות לג, ב) הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, וגם חכמת הרפואה היא שלו. וכיוון שמותר להתרפא, לכן חייבים לרפא ולהתרפא בדרך המקובלת באותה תקופה והיא מצווה הדוחה את כל המצוות מלבד שלוש עבירות חמורות. על כן יש להודות לה' שברוב רחמיו נתן את החיסונים ובכך ניצלו חיי אדם רבים והעולם יכול להמשיך את שגרת החיים בס"ד.

שייכות ארץ ישראל לחיסונים - מקום מבורך

כתוב (דברים ל"ג כ"ה): "... וּכְיִמְיָךָ דְּבָאָךָ " פירש רש"י: יהיו דבאך - שכל הארצות יהיו דובאות כסף וזהב לארץ ישראל (ספרי) שתהא מבורכת בפירות [ובשאר דברים], וכל הארצות מתפרנסות הימנה וממשיכות לה כספם וזהבם". וכבר עכשיו ב"ה בעקבות הצלחת החיסונים בארץ, באו הרבה נציגים מכל מיני ארצות ליצור קשר למחקר משותף עם החוקרים בארץ לפתח חיסונים עבור העולם כולו ואף היה ייצוא מסוים של חיסונים, שניתן למדינות מסוימות הקשורות בעזרה לישראל, כנראה רמז למה שיקרה בעזרת ה' בעתיד, שיצליחו בחיסונים שיפתחו בארץ כמו שאכן כבר החלו לעשות.

רפואה וארץ ישראל

על רפואה שתהיה מהארץ, נאמר (יחזקאל מז' ח', יב') "... הַמִּים הָאֵלֶּה יוֹצְאִים אֶל הַגְּלִילָה הַקְּדָמוֹנָה וְיָרְדוּ עַל הָעֲרָבָה וּבָאוּ הַיָּמָה אֶל הַיָּמָה הַמּוֹצְאִים וְנָרְפוּ הַמַּיִם. וְהָיָה פְּרִיו לְמַאֲכָל וְעֵלְהוּ לְתִרּוּפָה." וארץ ישראל היא מקור השפע הבא לעולם, שהמקדש הוא שער השמים לקבל התפילות ולהוריד השפע לעולם, וכן כתוב (תהלים נב, ב) "מִצִּיּוֹן מְכַלֵּל יְפִי אֱלֹקִים הוֹפִיעַ" וביארו רז"ל: ששורש כח

מלומד ערבי, שהוא רופא גדול כל כך עד שאפילו אם הירח יבוא אליו הוא היה מרפא אותו מליקויו... ובהיותו רופאו של מלך מצרים צאלח א דין הוא זכה לקבל הרבה זכויות ליהודי מצרים במיוחד היה זה חשוב נגד הקראים שהיו חשובים במצרים ושלטו על הציבור היהודי בכלל והרמב"ם הצליח להחזיר את מעמד היהודים האמיתיים למקומם. מובן מאוד מה שמשמים סבבו שהיהודים יהיו מומחים ברפואה כדי שיוכלו להשפיע אל הכלל.

היהודים הצטיינו ברפואה משום חשיבות החיים בעיניהם

גם בימינו הרבה רופאים הם יהודים וביניהם מפורסמים בעולם הרפואה והמדע הרפואי*, ונראה שזה משום שמצוות (דברים ד' טו') "וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֹׁתֵיכֶם... ומצוות (ויקרא יח' ה') "...וְחַי בָּהֶם..." מלמדות על חשיבות החיים עד שהן דוחות כל התורה לצורך הצלת חיי יהודי. וכל המציל נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא. ובירושלמי לא כתוב "מישראל" אלא רק כל המציל נפש אחת. לכאורה לפי נוסח הירושלמי זה כולל כל אדם ולא רק יהודי מלבד רשע כזה שאסור להצילו.

אולי לאור האמור בחשיבות הרפואה הן לגוף והן לנשמה, יהיה הסבר לתופעה התמוהה בה נפגשנו בשנת הקורונה: שאנשים יראי שמים המדקדקים במצוות אפילו בחומרות יתרות ולמרות זאת הם מזלזלים בנושא הבריאות: לא עטו מסכה ולא הקפידו על הריחוק שנדרש, והרי איסור רציחה הוא מן החמורים ביותר, שאף השוגג צריך לגלות מה שאין כן בשאר עברות, וגם צריך למסור את הנפש שלא לעבור על חטא זה מה שכמעט בכל שאר המצוות לא נאמר חיוב זה. וההסבר היחידי לזה, נראה, כי כיוון שזה כל כך חשוב, היצר הרע פעל באופן מיוחד בזה, והצליח לבלבל את דעתם מבלי שיצליחו אפילו להבין משהו מחומרת מעשיהם ר"ל. וזה כמו שדרשו חז"ל על הפסוק "כרום זולות לבני אדם"? ישנם דברים העומדים ברומם של עולם ובני אדם מזלזלים בהם" - למרות חשיבותם, וכן לפי האמור בגלל חשיבותו היצר משתדל ואף מצליח לבלבל ולהכשיל בדבר החשוב הזה.

*לדוגמה: ד"ר סלק וסייבין ממציאי החיסון נגד מחלת הפוליו (= שיתוק הילדים). וד"ר חבקין מדביר הדבר שהיה נפוץ בהודו. והיו תקופות שספרי הרפואה היו כתובים בעיקר בלשון הקודש משום שהרופאים הגדולים היו יהודים והם כתבו את ספריהם בלשון הקודש.

פינת ההלכה: ברכת שככה לו בעולמו

בגמ' (ברכות נח, ב) איתא: "ראה בריות טובות ואילנות טובות אומר ברוך שככה לו בעולמו".

ההתבוננות ביופי הבריאה מביאה את האדם להכיר את גדלות הבורא, ולכן תקנו ברכה לשבח את ה' כשרואה דבר נאה במיוחד. אין זה דומה לברכת האילנות, ששם הברכה על הפריחה וההתחדשות, גם מבלי שיהיה הדבר מאורע מיוחד במינו. [ומה שאומרים בנוסח ברכת האילנות "בריות טובות" אין זה משום נוי שבאילן, אלא זה כדרך ההודאה שמודים על דבר, מודים על עוד עניינים איתו, כמו בברכת המזון שמודים על הארץ, ברית ותורה]. דין זה הובא להלכה בשו"ע (או"ח רכה, ל) "הרואה

וצ"ב מה נשתנה זמננו מזמן חז"ל, וכיון שתקנו ברכה זו ולא נתנה תורה למלאכי השרת שיכולים לדקדק ולידע מה הם נאות ביותר, ודאי שנתקנה ברכה זו לפי דעתו של כל אחד ואחד, וצריך לומר, מבחינה מציאותית כיון שבזמננו כבר היו גני חיות וכדומה (החיד"א במעגל טוב מספר שהיה בגן חיות), ואם כן כבר מצויים הרבה יותר בע"ח נדירים ויפים, ואין התפעלות, ועל דרך זה גם המ"ב, שבזמננו הראשונים רוב בני"א לא היו יוצאים ממקומם, אבל אז כבר היתה תחבורה מסודרת יחסית, וממילא הנוי נמדד לפי כל העולם, ולכן כעת אי אפשר לדקדק בזה.

במשנה ברורה דן לגבי נכרי שאף שמברכים עליו אין להסתכל בו ביותר, שאין להסתכל בפני נכרי. ולגבי אשה י"א שלא לברך. וי"א שאפילו ראה בלא כונה אין לו לברך.

המכון להסרת מכשול איסור תולעים לזיכוי הרבים!

ניתן להזמין הרצאות מהרב שליט"א בעניין תולעים ודרכי הטיפול בהם 054-841-6169

***

לעילוי נשמת מייסדה בן תמרה ויצחק ת.נ.צ.ב.ה.

***

תרומות והקדשות: 052-718-9446, 058-325-8278

***

ספרי רבנו על המדף:

1. "דבר חודש בחודשו" ממספר 1 עד מספר 50 בכריכת ספר, 2. מגילת רות עם פרוש דבר ירושלים, 3. בינו שנות דור ודור, 4. פרקי אבות עם פרוש דבר ירושלים, 5. ציפיתה לישועה, 6. פירוש תפילה מ-מה טובו עד ברוך שאמר, 7. ביאורי הברכות שאינן נמצאות בתפילות הקבועות, 8. דבר בעתו. 9. ספירת העומר, 10. קבלת תורה ומתן תורה. 11. ימות עולם, 12. סדר מאורעות אחרית ימים

ניתן להשיג את הספרים בחנות "יש כיסוי" [סריגת שוורץ], מלכי ישראל 1, ירושלים טל' 02-5383955

***

הודעה חשובה לבעלי פלאפון מפוקח: ניתן להתקשר למערכת בדוא"ל או בפלאפון ולקבל העלוניס לפלאפון.

***

לחצו על הארות, ולקבלת העלון במייל ולתגובות: אש"ל – איגוד שומעי לקחו של רבינו:

eeguds@gmail.com